

Strategija za mlade v občini Domžale

2018 - 2023

Vsebina

1. UVOD	3	5. ANALIZA STANJA	13
2. MLADI IN (LOKALNA) SKUPNOST	4	5.1. MNENJE MLADIH	16
3. POLITIČNI IN ZAKONODAJNI OKVIR ZA PRIPRAVO STRATEGIJE ZA MLADE	5	5.1.1. Aktivnosti	16
3.1. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju	5	5.1.2. Povzetek analize	16
3.2. Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013-2022	5	6. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI DOMŽALE	18
3.3. Zakon o mladinskih svetih	6	7. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI	19
4. KLJUČNI AKTERJI ZA PODROČJE MLADIH	8	7.1. Organiziranje in informiranje mladih	19
4.1. Ključni akterji za področje mladih na nacionalni in lokalni ravni	8	7.2. Participacija mladih	21
4.1.1. Mladinski svet Slovenije in mladinski svet lokalnih skupnosti	8	7.3. Izobraževanje mladih	23
4.1.2. Urad Republike Slovenije za mladino	9	7.4. Zaposlovanje mladih, razvoj podjetništva in spodbude gospodarstvu	25
4.1.3. Mreža MaMa	9	7.5. Stanovanjska politika za mlade	26
4.1.4. Študentske organizacije lokalnih skupnosti	9	7.6. Prosti čas, šport in zdravje mladih	27
4.1.5. Neformalne skupine mladih	9	7.7. Mobilnost mladih	29
4.1.6. Drugi akterji	10	8. URESNIČEVANJE STRATEGIJE	30
4.2. Akterji na področju mladih v občini Domžale	10	9. VIRI IN LITERATURA	31
4.2.1. Center za mlade Domžale	11		
4.2.2. Mladinski svet Domžale	12		

1. UVOD

Občina Domžale je v letu 2015 v sodelovanju s Komisijo za mladinska vprašanja¹, Centrom za mlade Domžale in Inštitutom za mladinsko politiko pristopila k pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo v naslednjih letih strukturirano vsebinsko in finančno začrta delovanje Občine Domžale na področju mladine.

Namen strategije za mlade občine Domžale 2018–2023 (v nadaljevanju: strategija) je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj lokalnega mladinskega področja ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti. Poleg tega pa spodbuditi čim hitreje osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju.

Mladi v lokalnih skupnosti so pomembni del prebivalstva, saj pogosto z aktivnim udejstvovanjem, idejami, razmišljanjem in prodornostjo predstavljajo gonilo razvoja. Aktivno sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalni ravni je bistvenega pomena, če hočemo zgraditi bolj demokratično, vključujočo in uspešno družbo.

Občina Domžale namerava z ukrepi, ki jih predvideva strategija, mladim

zagotoviti življenjski prostor, v katerem bodo lahko razvijali etične in moralne vrednote. Le-te bodo mlade spodbujale k prostovoljnemu delu in aktivni udeležbi v družbi, k doseganju strpnosti, odgovornosti in solidarnost ter k upoštevanju družbenih vrednot. Poleg tega pa bi mladi razvijali svoje kompetence, znanja in veščine ter dosegali svoje cilje, aktivno sooblikovali lokalno in širšo skupnost.

V občini Domžale imajo mladi že pred sprejetjem strategije možnosti in pogoje za najrazličnejša udejstvovanja v občini ter pogoje za uspešno integracijo v posamezne dele življenja lokalne skupnosti. Z uveljavitvijo strategije v občini Domžale se bo sodelovanje med mladimi in občino, javnimi zavodi in drugimi organizacijami še bolj okrepilo, saj le-ta vzpostavlja aktivno sodelovanje med vsemi skupinami.

Temeljni cilji strategije so naslednji:

- strateško začrtati delovanje Občine Domžale na področju mladine,
- okrepiti mladinsko organiziranje in mladinsko delo v občini,
- okrepiti participacijo mladih v občini,
- določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Domžale na posameznih področjih, ki vplivajo na življenje in razvoj mladih v občini ter opredeliti kazalnike.

¹ Komisija za mladinska vprašanja: mag. Renata Kosec, Urška Kabaj Pleterski, Bernard Kreč (prej: Neža Repanšek), Timotej Čizek, Katarina Jamnik, Klavdija Štajdohar, Lan Timotej Turek, Rok Jemec.

2. MLADI IN (LOKALNA) SKUPNOST

Še nedolgo nazaj so raziskave kazale, da je družbeni položaj mladih v Sloveniji nezavidljiv. Danes se stanje sicer izboljšuje, vendar nekateri negativni trendi o položaju mladih v Sloveniji še vedno ostajajo nespremenjeni.

Slovenija se lahko pohvali, da je stopnja vključenosti v izobraževalni sistem nad evropskim povprečjem, pod njim pa tudi število osipnikov, a velika vključenost v izobraževalni sistem še ne zagotavlja zaposlitve. Če je še leta 2000 terciarna stopnja izobrazbe zagotavljala dvakrat večjo možnost zaposlitve, je ta prednost do leta 2010 že skopnela.

Brezposelnost med mladimi je v Sloveniji v zadnjih letih upadla in znaša okrog 15 odstotkov aktivne delovne sile. Med mladimi pogosto prevladujejo negotove oblike zaposlitve, medtem ko se število zaposlitev za nedoločen čas zmanjšuje. Posledice te negotovosti so pozen vstop v odraslost ter odlašanje z osamosvajanjem od staršev in ustvarjanje lastne družine (Mladina 2010, 587–590).

Gospodarska kriza, ki smo ji bili priča, je pustila posledice na generaciji mladih. Raziskava Evropskega parlamenta iz leta 2016 je pokazala, da je skoraj 70 odstotkov mladih v Sloveniji mnenja, da so bili zaradi krize izključeni iz gospodarskega in družbenega življenja. To je za več kot deset odstotkov nad povprečjem njihovih evropskih vrstnikov.²

² http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/eye2016/fs_thematique_european_youth_in_2016_en.pdf

Nestabilen položaj, ki zaznamuje generacijo mladih, je potrebno obravnavati celostno. Pri tem igrajo pomembno vlogo lokalne skupnosti, ki so mladim najbližje.

»Redki primeri dobrih praks sodelovanja mladih v lokalnem okolju z lokalnimi oblastmi dokazujejo, da vseobsegajoče sodelovanje mladih v soustvarjanju družbe občutno krepí kakovost življenja v lokalni skupnosti, medtem ko v številnih primerih slabo vključevanje mladih v strukture lokalne demokracije in pomanjkanje ukrepov za izboljšanje položaja mladih povzročata zapuščenje lokalnih okolij s strani mladih in posledično izgubo enega izmed ključnih človeških virov, ki skrbi za uspešen trajnostni razvoj lokalne skupnosti« (Mladinski svet Ajdovščina 2012, 8).

Z namenom, da bi mlade zadržali v občini Domžale, jim ponudili priložnosti za osebnostni in karierni razvoj, osamosvajanje ter ustvarjanje lastne družine, smo pripravili strategijo.

3. POLITIČNI IN ZAKONODAJNI OKVIR ZA PRIPRAVO STRATEGIJE ZA MLADE

Nacionalna zakonodaja predstavlja podlago za ukrepe občine na področju mladinskega sektorja. Krovni zakon je Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10). Na podlagi tega zakona je bila sprejeta Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013-2022 (Uradni list RS, št. 90/13). Poleg omenjenih dokumentov velja izpostaviti še Zakon o mladinskih svetih (Uradni list RS, št. 70/00 in 42/10), ki ureja položaj in sofinanciranje programov lokalnih mladinskih svetov neposredno iz proračuna samoupravne lokalne skupnosti.

3.1. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) opredeljuje mladinski sektor in določa javni interes v njem ter način njegovega uresničevanja. Skladno z njim so kot nosilci javnega interesa, poleg države, opredeljene tudi samoupravne lokalne skupnosti. Na lokalni ravni so za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti; na državni ravni pa upravni organ, pristojen za mladino. Pri uresničevanju javnega interesa sodelujejo tudi drugi upravni organi, pristojni za posamezna področja mladinskega sektorja. Vlada Republike Slovenije za sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju mladinske politike imenuje posvetovalno telo za mladino (6. člen). Kot določa ZJIMS morajo država in samoupravne lokalne skupnosti pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju sodelovati med seboj ter z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen).

Za uresničevanje javnega interesa na lokalni ravni skrbi samoupravna lokalna skupnost, ki izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni - skladno z lastnimi sredstvi, potrebami, možnostmi ter okoliščinami, kot so: število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Mladinsko politiko lahko samoupravna lokalna skupnost uresničuje tako, da:

- sprejme lokalni program za mladino,
- ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja,
- finančno podpira programe v mladinskem sektorju in

- izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z zakonom (27. člen).

Zakon omogoča tudi, da lokalne skupnosti za izvajanje programov v mladinskem sektorju ustanovijo mladinski center (28. člen). Občina za sofinanciranje mladinskih programov na lokalni ravni smiselno uporablja določbe zakona (27. člen), ki se nanašajo na sofinanciranje mladinskih programov na nacionalni ravni. ZJIMS pri tem opredeljuje predvsem pripravo javnih pozivov in razpisov (18. člen).

3.2. Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013-2022

Resolucijo o nacionalnem programu za mladino 2013-2022 (ReNPM) je Državni zbor RS sprejel oktobra 2013. To je prvi nacionalni program za mladino, ki povezuje in usklajuje različne politike, katere vplivajo na mlade. Pravno podlago za njegovo sprejetje je leta 2010 omogočil ZJIMS.

Temeljni cilj ReNPM je zagotoviti preglednejši in med posameznimi resorji usklajen pristop do problemov, s katerimi se soočajo mladi. Gre za tako imenovani horizontalni program, ki združuje ukrepe s področij različnih ministrstev z namenom, da bi ustvarili novo kakovost, zagotovili njihovo usklajenost in vidnost. Poleg tega ReNPM Uradu Republike Slovenije za mladino daje vzvod, da lahko učinke posameznih sektorskih politik tudi spremlja in meri.³

Resolucija opredeljuje cilje in prioritete na naslednjih področjih:

- izobraževanje,
- zaposlovanje in podjetništvo,
- bivanjske razmere mladih,
- zdravje in dobro počutje,
- mladi in družba ter pomen mladinskega sektorja,
- kultura, ustvarjalnost, dediščina in mediji.

Operacionalizacijo ukrepov na ravni aktivnosti določa izvedbeni načrt, ki je usklajen s posameznimi proračunskimi obdobji in sredstvi, ki so namenjena za posamezne ukrepe.

3 http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/pdf/Nacionalni_program_za_mladino/ursm_npm.pdf

3.3. Zakon o mladinskih svetih

Zakon o mladinskih svetih (ZMS) ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti (1. člen). Mladinski svet lokalne skupnosti opredeljuje kot pravno osebo zasebnega prava, ki združuje mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ureja javni interes v mladinskem sektorju, ki ima najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let in 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15. do dopolnjenega 29. leta ter sedež v tej samoupravni lokalni skupnosti (2. in 3. člen).

Kot dejavnost mladinskih svetov lokalnih skupnosti ZMS (5. člen) opredeljuje:

- izvajanje ali sodelovanje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja v skladu z zakonom, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju,
- zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih,
- omogočanje sodelovanja mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje ter delo mladih,
- opravljanje drugih nalog za uveljavljanje interesov mladih, opredeljenih s temeljnim aktom.

Financiranje mladinskih svetov lokalnih skupnosti je zagotovljeno v proračunih lokalnih skupnosti na podlagi predloženega programa ter iz lastnih (članarine, lastna dejavnost, darila, donacije) in drugih virov (7. člen). Na lokalni ravni zakon določa še, da morajo organi lokalnih skupnosti pred določanjem predlogov predpisov,

ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti mladinske svete lokalnih skupnosti (6. člen).

Mlade v občini Domžale opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS):

- **»mladi«** so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta, ki živijo, delajo ali se izobražujejo v občini;
- **»mladinski sektor«** so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik ter mladinsko delo, in sicer:
 - avtonomija mladih,
 - neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
 - dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
 - skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
 - prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
 - mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
 - zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
 - dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
 - sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.

- **»mladinsko delo«** je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih ter za mlade, v okviru katere mladi s svojimi prizadevanji prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih – ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve;
- **»lokalna mladinska politika«** je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih lokalnih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno ter politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami;
- **»organizacija v mladinskem sektorju«** je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet;
- **»mladinska organizacija«** v občini je avtonomno, demokratično, prostovoljno, samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let in najmanj 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15 do 29 let; ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo, zveza društev ali sestavni del druge pravne osebe: društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke. V temeljnem aktu te pravne osebe pa mora biti zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju;
- **»organizacija za mlade«** je pravna oseba, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar pa teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga;
- **»mladinski center«** je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane ter neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ in zagotavljanje mladinske infrastrukture. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno in razvojno;
- **»mladinski svet lokalne skupnosti«** je krovna mladinska organizacija. Sedež ima v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh ter se z njimi dogovarja o aktivnostih, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako ima v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem spodbuja dejavnost mladinskih organizacij ter skrbi za informiranje članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade;
- **»mladinska infrastruktura«** je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela;
- **»mladinski program«** je skupek mladinskih dejavnosti, ki ga v občini izvaja mladinska organizacija ali organizacija za mlade z namenom doseganja svojega osnovnega poslanstva. Poteka nepretrgoma skozi večji del leta, vsaj 30 tednov v letu, ter vključuje vsaj 15 aktivnih udeležencev;
- **»mladinski projekt«** je posamična aktivnost izvajalca v občini, ki ima datumsko opredeljen začetek in konec, kot na primer prireditev ali druga enkratna akcija.

4. KLJUČNI AKTERJI ZA PODROČJE MLADIH

4.1. Ključni akterji za področje mladih na nacionalni in lokalni ravni

4.1.1. Mladinski svet Slovenije in mladinski svet lokalnih skupnosti

Mladinski svet Slovenije (v nadaljevanju MSS) je organizirana asociacija prostovoljnih mladinskih združenj in organizacij, ki delujejo med mladimi ter imajo različne družbene, nazorske ali politične usmeritve. MSS je nacionalni zastopnik mladih tudi na evropskem nivoju, saj je član Evropskega mladinskega foruma že od ustanovitve leta 1996. Ključni namen MSS je zagovarjanje interesov mladih in spodbujanje sodelovanja mladih pri oblikovanju politik, ki pomembno vplivajo na njihovo življenje in delo. V ožjem smislu si prizadeva za izboljšanje položaja mladih kot posebne družbene skupine.

MSS je kot sogovornik na nacionalni ravni pomemben element oblikovanja mladinske politike tudi na lokalni ravni, saj koordinira in podpira delovanje mladinskih svetov lokalnih skupnosti. Tako

omogoča pretok informacij z nacionalne na lokalno raven, kjer se lahko mladinski sveti na posamične interese mladih odzovejo z že pripravljenimi ukrepi.

Mladinski svet lokalne skupnosti (v nadaljevanju: MSLS) je krovno združenje mladinskih organizacij, ki na lokalni ravni zastopa interese mladih in mladinskih organizacij. Ključna vloga MSLS je zagovorništvo mladih na lokalni ravni, kar izhaja iz nalog, ki jih MSLS določa Zakon o mladinskih svetih.

Mladinskim svetom lokalnih skupnosti Zakon o mladinskih svetih pripisuje poseben pomen, opredeljen v 5. členu: "MSLS omogoča sodelovanje mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih," (ZMS, 5. člen) ter jim pripisuje pasivno, lahko tudi moralno, dolžnost odzivanja na oblikovanje javnih politik s tem, ko določi, da morajo: "... organi lokalnih skupnosti pred določanjem predlogov in drugih predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti mladinske svete lokalnih skupnosti" (ZMS, 6. člen).

4.1.2. Urad Republike Slovenije za mladino

Urad Republike Slovenije za mladino opravlja naloge in izvaja ukrepe, s katerimi spodbuja in razvija organiziranost mladih, njihovo participacijo v družbenih procesih, neformalno izobraževanje mladih, informiranje ter svetovanje za mlade, mobilnost in mednarodno sodelovanje mladih ter boljše poznavanje mladine.

Urad kot nacionalni organ izpolnjuje mednarodne obveznosti in zagotavlja izvajanje mednarodnih sporazumov ter programov, kot je določeno na ravni Evropske unije. Smernice delovanja prenaša na lokalni nivo predvsem skozi kriterije ocenjevanja v vsakoletnem Javnem pozivu za sofinanciranje mladinskega dela.

Med temeljne strateške cilje uvršča tudi zagotavljanje pogojev za izvajanje mladinskega dela na lokalni ravni. S tem mladim v lokalni skupnosti daje pomemben vzvod pri predstavitvi njihovih interesov in prenosu teh v ukrepe na ravni mladinske politike v lokalni skupnosti.

4.1.3. Mreža MaMa

Mladinska mreža MaMa kot mrežna organizacija 50. mladinskih centrov posredno preko svojih članic, ki se ukvarjajo z neorganizirano mladino, s svojimi programi in aktivnostmi skrbi za udeležbo mladih v družbenih procesih in skozi različne projekte mladim omogoča, da so aktivni udeleženci v družbi. Eden izmed zelo pomembnih programov in projektov je strukturirani dialog, skozi katerega Mreža MaMa skrbi za aktivno družbeno participacijo mladih pri soustvarjanju lokalnih in nacionalnih tem.

Skupaj z mladinskimi centri in izkušenimi strokovnjaki po vsej Sloveniji organizirajo različna usposabljanja, na katerih lahko mladi pridobijo pomembne neformalne kompetence in veščine, ki jim odpirajo nove možnosti na trgu dela in na ta način hkrati krepijo prizadevanja za večjo vključenost mladih v družbo. Zavod Mladinska mreža MaMa od leta 2011 prav tako urednikuje osrednje mladinsko komunikacijsko informacijsko središče – portal mlad.si, ki ga je ustanovil Urad RS za mladino.

4.1.4. Študentske organizacije lokalnih skupnosti

Študentske organizacije lokalnih skupnosti (v nadaljevanju študentski klubi) delujejo po Zakonu o skupnosti študentov in Študentski ustavi. To je skupina mladinskih organizacij, ki jih ne opredeljuje Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju, a imajo vse njihove značilnosti.

Študentski klubi imajo v svojem članstvu praviloma mlade s statusom študenta, ki jih lahko opredelimo kot razmišljujočo aktivno mladino ter s tem interesno skupino mladih na lokalni ravni.

Njihova vloga v lokalni skupnosti se, poleg izvajanja programa in zadovoljevanja interesov članstva, nanaša tudi na sooblikovanje tistih politik, ki se neposredno navezujejo na kakovostnejše življenje študentov v lokalni skupnosti, razvoj študijskih programov v njej ter vključevanje študentov kot aktivne mladine v procese odločanja na lokalni ravni.

4.1.5. Neformalne skupine mladih

Neformalne skupine mladih praviloma združujejo interese, ki so povezani z njihovim aktivnim ustvarjanjem oziroma udeležbo v različnih oblikah družbenega delovanja. Glede na različne interese so te skupine lahko večje ali manjše, odvisna od tega pa je tudi njihova moč v lokalni skupnosti. Svoje interese lahko predstavljajo preko mladinskih svetov lokalnih skupnosti ali druge mladinske strukture ali pa neposredno z naslovitvijo interesov na predstavnika lokalne skupnosti, najpogosteje župana.

4.1.6. Drugi akterji

Analitični okvir mladinskega sektorja na lokalni ravni - poleg same lokalne skupnosti, predstavljajo tudi drugi deležniki, ki imajo posreden ali neposreden vpliv:

- osnovne šole, srednje šole, visoke šole in fakultete (neposredni dostop do mladih preko sistema formalnega izobraževanja),
- centri za socialno delo (preko sistemov socialnega varstva),
- zavodi za zaposlovanje (preko registrov brezposelnih oseb),
- javni zavodi na področju kulture, knjige, turizma, gospodarstva,
- gospodarski subjekti (preko gospodarskega poslovanja z mladinskimi organizacijami in sponzoriranja mladinskih programov).

4.2. Akterji na področju mladih v občini Domžale

Na območju občine Domžale deluje pestra in močna mladinska dejavnost, ki obsega razne mladinske organizacije⁴ na področju kulture, glasbe, športa, izobraževanja, politike ter tudi organizacije za mlade. Njihov cilj je zagotavljati mladim vključevanje v družbo na lokalnem nivoju. V občini Domžale je več aktivnih mladinskih organizacij, organizacij za mlade, vključno s Centrom za mlade Domžale, organiziran pa je tudi mladinski svet lokalne

skupnosti. Poleg teh v občini deluje še veliko število klubov, društev in organizacij, ki ponujajo najrazličnejše programe za mlade, a se zaradi strukture članstva in organiziranosti ne uvrščajo neposredno med mladinske organizacije.

Aktivne mladinske organizacije v občini Domžale so:

- Društvo mladih Dob
- Društvo mladih Jarše
- Društvo tabornikov - Rod skalnih taborov
- Rod mlinskih kamnov Radomlje
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Steg Homški sončki Homec 1 in Steg Žmohtne Žabe Domžale 1
- Študentska organizacija Domžale

Aktivne organizacije za mlade v občini Domžale so:

- Center za mlade Domžale
- Zveza prijateljev mladine Domžale
- Društvo Verjamem vate, so. p.
- Organizacije za mlade izvajajo predvsem programe za mlade.

Aktivni mladinski svet lokalne skupnosti v občini je:

- Mladinski svet Domžale

⁴ Kot akterje na področju mladih lahko štejemo vse aktivne organizacije, v katerih vsaj 90% članov predstavljajo mladi med 15. in 29. letom starosti.

4.2.1. Center za mlade Domžale

Mladinski center je organizirano funkcionalno središče za mlade, ki ga zagotavlja lokalna skupnost ali druga pravna oseba javnega ali zasebnega prava oziroma fizična oseba. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni.

Center za mlade Domžale (CZM) je mladinski center, ki ga je leta 1997 ustanovila Občina Domžale. Glavna njegova cilja sta: zagotavljanje podpore mladim v lokalnem okolju in jim nuditi možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. Cilja uresničujejo s številnimi aktivnostmi, ki so prilagojene različnim interesom, željam in potrebam mladih. Aktivnosti izvajajo samostojno ali v sodelovanju z drugimi slovenskimi in tujimi organizacijami. V programe Centra za mlade Domžale se vključujejo mladi za kvalitetno preživljanje prostega časa. Program obsega naslednja področja:

- **izobraževanje:** nudi neformalne oblike izobraževanja, različne delavnice, usposabljanja, prostovoljstvo, zagotavljanje učne pomoči, povezovanje neformalnega in formalnega izobraževanja, izvajanje delavnic, ki temeljijo na metodah neformalnega izobraževanja po osnovnih in srednjih šolah v občini Domžale; možnost tudi beleženja neformalno pridobljenega znanja z Nefiks potrdili;
- **zaposlovanje:** spodbuja vključevanje mladih v javna dela in usposabljanje na delovnem mestu, ponuja možnosti pridobivanja delovnih izkušenj prek študentskega in prostovoljnega dela, organizira karierne delavnice za študente in mlade brezposelne ter jim s tem pomaga do zaposlitve, organizira delavnice prepoznavanja kompetenc, tečaje retorike, pisanje učinkovitih življenjepisov in motivacijskih pism ter podpira mednarodne priložnosti;
- **mobilnost mladih:** informira in ozavešča mlade o mednarodnih priložnostih, ima akreditacijo za pošiljanje, koordinacijo in gostiteljstvo evropskih prostovoljnih projektov, mednarodne mladinske izmenjave, spodbuja udeležbe mladih na dogodkih za krepitev mednarodnih partnerstev;

- **zdravje mladih:** izvaja preventivne programe, namenjene zmanjšanju vseh vrst zasvojenosti, organizira svetovalnico za mlade in predavanja s tematikami, ki obravnavajo težave, s katerim se soočajo mladi tekom odrasčanja ter hkrati tudi starši in strokovni delavci, kateri so v vsakdanjem stiku z mladimi, vodi Lokalno akcijsko skupino za preprečevanje odvisnosti in s tem informira mlade o zdravju;
- **prosti čas:** organizira razne družbeno-kulturne dejavnosti in športne aktivnosti, kot so: enkratne ustvarjalne delavnice z različnimi tematikami, kontinuirane likovne ustvarjalne delavnice, fotografske delavnice, otvoritve razstav, filmske večere, potopisna predavanja, športne aktivnosti, likovne, literarne in fotografske natečaje ter družabne popoldneve; upravlja tudi s prostorom za druženje mladih (Plac za mlade);
- **informiranje:** posreduje informacije o mladinskih politikah in mednarodnih priložnostih, pošilja elektronske novice vsakih 14 dni, objavlja na spletni strani in Facebook profilu ter v lokalnih medijih. Organizira ulične akcije, informacije posreduje osebno, s pomočjo delavnic na šolah, na portalu mlad.si, na različnih lokalnih in vseslovenskih portalih ter s tem pripomore širjenju informacij za mlade z vseh navedenih področij;
- **varstvo okolja in ohranjanje narave:** spodbuja ponovne uporabe različnih materialov prek različnih delavnic - iz odpadnih materialov, zbiranje plastičnih zamaškov in izmenjavo knjig ter s tem pripomore pri osveščanju mladih o okolju, v katerem živijo;
- **participacija:** spodbuja participacijo mladih, podpira vključevanje mladih v pripravo in izvedbo programa;
- **prostovoljstvo:** vključuje prostovoljce v izvajanje programa, udeležuje se izobraževanj s področja prostovoljstva.

Število uporabnikov v letu 2017 je bilo 5.690.

Strokovni kadri: direktor, poslovni sekretar, koordinator programov in specialist za mladinsko delo.

4.2.2. Mladinski svet Domžale

Mladinski svet lokalne skupnosti (MSLS) je krovno združenje mladinskih organizacij, ki na lokalni ravni zastopa interese mladih in mladinskih organizacij. Ključna vloga MSLS je zagovorništvo mladih na lokalni ravni, kar izhaja iz nalog, ki jih MSLS določa Zakon o mladinskih svetih.

Mladinskim svetom lokalnih skupnosti Zakon o mladinskih svetih pripisuje poseben pomen, opredeljen v 5. členu: "MSLS omogoča sodelovanje mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih" (ZMS, 5. člen), ter jim pripisuje pasivno, lahko tudi moralno, dolžnost odzivanja na oblikovanje javnih politik s tem, ko določi, da morajo "... organi lokalnih skupnosti pred določanjem predlogov in drugih predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti mladinske svete lokalnih skupnosti" (ZMS, 6. člen).

Mladinski svet Domžale (MSD) je bil ustanovljen v decembru 2001 na pobudo skupine mladih, predstavnikov lokalnih mladinskih društev, strankarskih podmladkov, tabornikov in skavtov. MSD deluje z namenom, da bi povezoval in spodbujal medsebojno sodelovanje mladinskih organizacij v občini, pomaga ustvarjati ugodne pogoje, da je delovanje vseh organizacij, ki delajo z mladimi, lažje, boljše in še aktivnejše. Tako, kot je za mladinski sektor splošno značilno, da je dinamičen, je skozi leta dinamično tudi število in sestava članstva MSD. Trenutno je v delovanje aktivno vključenih naslednjih devet organizacij:

- Društvo mladih Dob
- Društvo mladih Jarše
- Društvo tabornikov Rod skalnih taborov
- Mladi forum Socialnih demokratov
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS)-Steg Homški sončki Homec 1 in Steg Žmohtne Žabe Domžale 1
- Športno društvo Ez3x
- Športno društvo Tigers Domžale

MSD torej na prvem mestu mladinskim organizacijam nudi platformo, kjer se lahko povezujejo, promovirajo svoje dogodke in najdejo pomoč pri izvajanju dejavnosti. To dosega z rednim mesečnim srečevanjem predstavnikov članic, aktivnim spletnim delovanjem in posredno tudi preko vseh ostalih svojih dejavnosti. Poleg te „horizontalne“ povezave pa se MSD trudi biti tudi glavni povezovalce mladih in občinskih odločevalcev, torej „vertikalni“ člen med mladimi in vsemi, ki imajo vpliv na njihovo udejstvovanje v občini. To skuša doseči z raznimi okroglimi mizami, soočenji političnih kandidatov in v zadnjem času predvsem preko Komisije za mladinska vprašanja, ustanovljene pri županu Občine Domžale.

Svoje poslanstvo skuša MSD uresničevati preko najrazličnejših dejavnosti in projektov. Leta 2002 je bil tako s strani MSD ustanovljen Mladinski kulturni center Domžale (Akumulator), ki pa je moral zaradi neugodnega spleta okoliščin zapreti vrata. Vrsto let je potekala MSD liga v malem nogometu. Z inovativnim projektom Info-točke je MSD sodeloval pri projektu Evropskega socialnega sklada „Mladi odpiramo prostor“. Pred zadnjimi lokalnimi volitvami je sodeloval pri pripravi soočenja kandidatov. Od leta 2011 so več let zaporedoma razpisali natečaj za najboljši mladinski projekt, s čimer se je poskušalo mladinske organizacije spodbuditi k izvedenju izvirnih projektov in jih za njihov trud tudi nagraditi. Prav tako so izvedli tudi natečaj za naj prostovoljca Občine Domžale. Leta 2013 je bil prvič organiziran Festival mladih - enodnevni dogodek, na katerem imajo mladi iz občine priložnost na atraktiven način predstaviti vsa društva, ki ponujajo kakršen koli program za mlade. Festival popestrijo mladi, lokalni, še neveljavljeni glasbeniki. Na dogodku se podelijo nagrade za natečaj, mladi pa imajo ves čas možnost izraziti svoja mnenja, graje in predloge glede življenja mladih v občini. Festival dobro predstavlja celotno idejo Mladinskega sveta Domžale, hkrati pa slaba odzivnost razstavljalcev in predvsem mladih obiskovalcev predstavlja realno podobo stanja, ki zahteva še veliko dela ter truda, predvsem pa želje po nečem več od vseh vključenih akterjev.

5. ANALIZA STANJA

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je v občini Domžale junija 2017 živel 5.715 mladih, to je tistih, ki jih skladno z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju uvrščamo v kategorijo mladostnikov in mladih odraslih oseb med 15. ter dopolnjenim 29. letom starosti. Mladi predstavljajo 16,1 odstotka vseh prebivalcev občine Domžale. Na ravni Slovenije ta odstotek znaša 15,47 odstotka.

Spodnja tabela prikazuje podatke o številu mladih v občini Domžale po treh starostnih skupinah in po letih. Kljub temu, da je odstotek mladih v občini Domžale še vedno nad odstotkom, ki velja za celotno Slovenijo, iz pregleda po letih izhaja, da se je odstotek mladih v občini Domžale v zadnjih petih letih zmanjšal za 3,7%.

Tabela 1: Število in delež mladih v občini Domžale po letih

Leto	Mladi po starostnih skupinah			Skupaj	Vsi občani	Delež mladih v %
	Od 15 do 19 let	Od 20 do 24 let	Od 25 do 29 let			
2013	1776	1986	2172	5934	34.634	17,13
2014	1758	1922	2213	5893	34.949	16,86
2015	1747	1893	2165	5805	35.159	16,51
2016	1741	1835	2174	5750	35.458	16,22
2017	1765	1797	2153	5715	35.513	16,09

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, september 2017

Smotno je upoštevati tudi otroke, ki bodo v času izvajanja strategije prešli v obdobje mladostništva. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je v občini Domžale junija 2017 živelo 6.162 otrok, starih med 0-14 let, kar predstavlja 17 odstotka vseh prebivalcev občine. Iz navedenega izhaja, da se bo odstotek mladih v naslednjih letih znova povečal.

Število dijakov v občini Domžale je v letu 2015 znašalo 1.385, število študentov pa 1.536. Če število primerjamo s podatkom iz leta 2011, vidimo, da se je število dijakov v tem obdobju zmanjšalo za 7 odstotkov, število študentov pa za 20 odstotkov. Prav tako je iz pregleda od leta 2011 do 2015 opazen padec odstotka dijakov in študentov - glede na skupno število mladih v Domžalah.

Tabela 2: Število dijakov in študentov v občini Domžale po letih

Leto	Dijaki	Študenti	Skupaj	delež dijakov in študentov glede na skupno število mladih
2011	1483	1851	3334	52,7 %
2012	1421	1772	3193	51,9 %
2013	1386	1717	3103	52,3 %
2014	1384	1609	2993	50,8 %
2015	1385	1536	2921	50,3 %

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, september 2017

Tabela 3: Diplomanti terciarnega izobraževanja v občini Domžale po letih

Leto	Število diplomantov terciarnega izobraževanja
2011	327
2012	358
2013	323
2014	342
2015	314

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, september 2017

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ), Območna enota Ljubljana, je bilo leta 2016 registriranih 276 brezposelnih mladih iz občine Domžale, kar predstavlja 20 odstotkov vseh registriranih brezposelnih oseb v občini Domžale. Spodnja tabela prikazuje podatek o številu registriranih brezposelnih mladih oseb v zadnjih petih letih.

Tabela 4: Registrirana brezposelnost mladih v občini Domžale po letih

Leto	Starost		Skupaj	Delež registriranih brezposelnih mladih glede na vse registrirane brezposelne v občini Domžale
	Od 15 do 24 let	Od 25 do 29 let		
2010	117	180	297	24,2 %
2011	104	192	296	20,7 %
2012	88	181	269	19,6 %
2013	136	229	365	23,1 %
2014	160	270	430	26,1 %
2015	127	229	356	23 %
2016	88	188	276	20 %

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, september 2017

5.1. MNENJE MLADIH

5.1.1. Aktivnosti

Za pripravo dokumenta, ki bo vplival na položaj in aktivnost mladih v občini, je bilo potrebno najprej pridobiti trenutno sliko stanja mladih in njihovih potreb na različnih področjih. V ta namen je 715 mladih med 15. in 30. letom starosti v času od 28. 3. 2016 do 25. 7. 2016 izpolnilo spletno ali tiskano verzijo ankete.

Anketa je bila predhodno razdeljena na 11 področij, ki so tematsko najbolj zanimiva za mlade (delovanje mladinskih organizacij, zabava in prosti čas, zaposlovanje, stanovanjska problematika, mobilnost, izobraževanje, participacija, informiranje, mladi v občini Domžale, mednarodna mobilnost, šport). Z anketo in analizo odgovorov je Komisija za mladinska vprašanja dobila podlago za nadaljnje delovanje.

Sledili so trije javni dogodki, ki so javnosti omogočali neposredno podajanje mnenj o rezultatih ankete. Dogodke je pripravila Komisija za mladinska vprašanja ob pomoči organizacij, katerih člani jo sestavljajo. Prvi dogodek za mlade »DOMžale za mlade« je bil pripravljen v novo odprtem prostoru za druženje mladih Centra za mlade Domžale in je bil namenjen mladim ter predstavnikom odločevalcev in drugih organizacij, ki delajo z mladimi. Skupaj so po metodi kavarne podajali mnenja o tem, kaj v Domžalah manjka in kaj mladi potrebujejo.

Drugi dogodek za mlade je bil organiziran v Slamnikarskem parku, kjer so se mladi vrednostno opredelili glede nabora ukrepov, ki so jih po posameznih področjih izpostavili rezultati ankete.

V septembru 2016 je bil izveden zadnji javni dogodek, na katerem se je do rezultatov ankete opredelila lokalna strokovna javnost. Tako mladi kot predstavniki strokovne javnosti so se vrednostno opredelili do nabora ukrepov, ki so jih izpostavili rezultati ankete.

Sledile so številne seje Komisije za mladinska vprašanja, na katerih so člani, na podlagi analize ankete ter rezultatov javnih dogodkov oblikovali ukrepe in kazalnike za vsako od posameznih področij. Člani komisije so pripravili dele dokumenta, ki so se nanašali na delovanje posameznih organizacij in pravno podlago dokumenta. Občinska uprava pa je vsebinsko, časovno in finančno preverila

načrt izvajanja ukrepov. Sklepno dejanje – strokovno oblikovanje končne verzije, je izvedel Inštitut za mladinsko politiko.

Podani predlogi, mnenja, želje in dejstva so podlaga za oblikovanje strateških ciljev in ukrepov.

5.1.2. Povzetek analize

Rezultati ankete⁵ so pokazali, da so mladi aktivni v različnih organizacijah in društvih, kot so: športna, gasilska, kulturna, taboriška ter ostala društva. Le 14,4 odstotka mladih je včlanjenih v mladinske organizacije oziroma v organizacije za mlade. Mladi v občini so aktivni ter sooblikujejo dogajanje v njej, a ne na način tradicionalne politične participacije oziroma aktivnega državljanstva.

Iz ankete je slišen jasen in odločen glas mladih, ki si želijo, da bi bilo dogajanje v občini Domžale več. Velik dela anketirancev pogoša več kvalitetne in raznolike glasbe, koncertov ter več festivalov. Prav tako si mladi želijo več poletnega dogajanja, predvsem v Češminovem parku. Mladi v Domžalah pogošajo tudi večji nabor športnih aktivnosti in športnih dogodkov ter dodatnih možnosti za izobraževanje, a hkrati poudarjajo, da morajo biti te aktivnosti cenovno dostopne. Želja mladih po sodelovanju ter jasno izražene želje so dobra osnova za nadgradnjo njihovega sodelovanja pri sooblikovanju družbeno-političnih procesov v občini.

Iz analize rezultatov ankete je nadalje razvidno, da se mladi z odločanjem na občinski ravni ne počutijo povezani in upoštevani, kar verjetno bistveno vpliva na njihov splošen odnos do politike ter administracije, saj jih te ne zanimajo, jih ne spremljajo, četudi se zavedajo, da sprejete odločitve pomembno vplivajo na (z)možnosti njihovega osamosvajanja in življenjske poti. Predvsem si mladi želijo večjega sodelovanja na področju urejanja javnega prostora ter pri organizaciji in razvoju dogodkov/delavnic ter ostalih aktivnostih, ki so namenjene mladim.

⁵ Analizo ankete je pripravila Martina Ulčar. Celotna analiza je na voljo na spletni strani www.domzale.si.

Mladi v občini Domžale imajo, sodeč po anketi, dovolj informacij o možnostih izobraževanja, mobilnosti, zdravja, primanjkujejo pa jim informacij o razpisih in možnostih vključevanja v procese odločanja. Možnosti, ki so na voljo, so premalo prepoznavne, zato je nujno posodobiti komunikacijske kanale, da bodo informacije o štipendijah, razpisih, subvencijah hitreje dosegale tudi mlado populacijo. Ne nazadnje so nekateri od ukrepov občine namenjeni prav ali samo njim.

Vsekakor je razveseljivo dejstvo, da si 76 odstotkov mladih želi pridobiti zaposlitev na območju občine Domžale in bi tako po zaključku izobraževanja v njej tudi ostali ali se vrnili v domačo občino. Na tem področju bodo prihodnji ukrepi povezovanja gospodarskih subjektov, mladih in občine pomembni, sicer se bo Občina Domžale lahko soočala z begom možganov, saj skoraj 37 odstotkov mladih meni, da v občini Domžale ni mogoče pridobiti zaposlitve za poklice, za katere so se izšolali.

Področji, ki sta tesno povezani z zaposlovanjem, sta izobraževanje in stanovanjska problematika. Proces izobraževanja je pomemben

za razvoj gospodarskih, kulturnih, športnih ter drugih dejavnosti v občini. Reševanje stanovanjskega problema pa je močno povezano s pridobitvijo zaposlitve v občini. Anketa je namreč pokazala, da se je, zaradi pridobitve zaposlitve, več kot 77 odstotkov mladih pripravljeno odseliti iz občine Domžale.

Anketa jasno kaže ogromen potencial med mladimi v občini. Na eni strani imamo v skupnost in sobivanje usmerjene mlade z energijo, znanjem in pripravljenostjo za učenje, na drugi strani pa mladi za izpolnitev svojih idej, pričakovanj in želja potrebujejo ravnoesje, ki ga predstavljajo občina, civilno-družbene organizacije ter druge institucije.

S sprejetjem strategije težimo k dolgoročnemu načrtnemu urejanju področja mladih z namenom njihove večje participacije v lokalni skupnosti, izboljšanju stanja na področju razvoja mladinske politike in omogočanju lažjega prehoda mladih v obdobje odraslosti.

6. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI DOMŽALE

Glede na cilje pričujoče strategije, stanje na področju mladine v občini in vlogo lokalne skupnosti pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju navajamo ključne usmeritve nadaljnjega razvoja lokalne mladinske politike v občini Domžale:

- zagotavljanje obravnave mladih kot prednostne družbene skupine v vseh sektorskih politikah, ki pomembno vplivajo na življenje in razvoj mladih v občini,
- usmerjeno in neprekinjeno vlaganje sredstev in skrbi Občine Domžale v mlade, njihov razvoj ter doseganje avtonomije,
- zagotavljanje pogojev za učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj z namenom omogočanja razvoja znanj, spretnosti ter kompetenc mladih, ki jih potrebujejo za polno vključevanje na trg dela in v civilno družbo,
- zagotavljanje participacije mladih pri oblikovanju, implementaciji in vrednotenju lokalne mladinske politike,
- odpravljanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike.

Področja, ki jih pričujoča strategija ureja, so:

- organiziranje in informiranje mladih,
- participacija mladih,
- izobraževanje mladih,
- zaposlovanje mladih, razvoj podjetništva in spodbude gospodarstvu,
- stanovanjska politika za mlade,
- prosti čas, šport in zdravje mladih ter
- mobilnost mladih.

7. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI

7.1. ORGANIZIRANJE IN INFORMIRANJE MLADIH

Podlaga za ekonomsko in socialno neodvisnost osvojijo mladi predvsem skozi formalno ter neformalno izobraževanje in priložnostno učenje v družini ter drugih socialnih mrežah. Kompetence za aktivno in odgovorno državljanstvo lahko mladi na neposreden način pridobijo v mladinskih organizacijah, ki predstavljajo edinstveno učno polje demokratičnih procesov. Mladinske organizacije omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter posledično prispevajo k razvoju države. Večletno članstvo v mladinskih organizacijah izboljšuje kvaliteto življenja mladih - tako v času vključenosti v organizacijo kot tudi pozneje v življenju, saj zagotavlja pridobivanje znanj, veščin, pomembnih vrednot in družbene odgovornosti, kar pripomore k uspešnosti posameznikovega razvoja na vseh življenjskih področjih. Mladinske organizacije s svojimi aktivnostmi prav tako izboljšujejo kvaliteto življenja v okoljih, v katerih delujejo, saj prinašajo nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe ter bogatijo ponudbo prostočasnih aktivnosti.

Informiranje in svetovanje za mlade predstavljata enega najpomembnejših mehanizmov za zvišanje ter spodbujanje družbene participacije mladih, njihove socialne integracije, osebnostnega razvoja in avtonomije, pripomore pa tudi k razvijanju aktivnega državljanstva, večji mobilnosti mladih, izboljšanju kvalitete življenja, večji družbeni odprtosti ter vključevanju v družbene procese, ki so pomembni za mlade. V množici informacij, s katerimi smo vsakodnevno preplavljeni, se populacija mladih razmeroma težko znajde. Zaradi specifičnosti mladostniškega obdobja je razvoj sistema informativno-svetovalne dejavnosti, ki mladim namenja posebno skrb, ključnega pomena. Posebno pozornost pri informiranju mladih velja nameniti neorganizirani mladini, saj ta populacija občuti primanjkljaj informacij bolj kot organizirana mladina.

Strateški cilj 1.1: Krepitev pogojev za uspešno delovanje organizacij v mladinskem sektorju v občini

Ukrep 1.1.1: Sofinanciranje delovanja mladinskega centra

Ukrep obsega podporo delovanju javnega zavoda – Centra za mlade Domžale. Namenjen je spodbujanju participacije mladih, njihovega aktivnega preživljanja prostega časa, neformalnega učenja in vključevanja v druge obšolske dejavnosti, pa tudi omogočanju aktivnega državljanstva, uveljavljanju večkulturne vzgoje ter integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi. V ta namen Center za mlade Domžale med drugim prireja tudi delavnice na teme, ki pestijo mlade v občini Domžale. Izpostavljamo naslednje:

- mladi in stanovanjska problematika (pravni nasveti, previdnost pri sklepanju najemnih pogodb ipd.),
- zaposlovanje mladih in nastop na trgu dela,
- priložnosti za neformalno učenje in krepitev veščin mladih idr.

Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega centra v občini. Mladinski center zagotavlja infrastrukturo, ki mladim ponuja prostor za druženje in razvijanje njihovih interesov ter kadrovsko podporo interesnim oblikam združevanja mladih.

Kazalnik:

- redno letno sofinanciranje dejavnosti Centra za mlade Domžale.

Nosilec:

- občinska uprava

Ukrep 1.1.2: Lokalna skupnost zagotavlja prostore za delovanje mladinskih organizacij

Ukrep predvideva zagotovitev primernih prostorov za delo mladinskih organizacij v občini Domžale. Lokalna skupnost zagotovi organizacijam primerne prostore (**Dom za mlade**) v že obstoječi stavbi na naslovu Domžale, Ljubljanska cesta 58, ki se jo ustrezno prenovi v skladu s potrebami druženja mladih in izvajanja aktivnosti organizacij v mladinskem sektorju v občini oziroma se preverijo možnosti iskanja novih prostorov, za katere se nameni potrebna proračunska sredstva.

Kazalnika:

- število prostorov za mladinske organizacije,
- število koristnikov ukrepa.

Nosilec:

- občinska uprava

Ukrep 1.1.3: Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov na področju dela z mladimi

Ukrep predvideva preučitev obstoječega pravilnika, namenjenega sofinanciranju programov in projektov na področju dela z mladimi in po potrebi priprava sprememb k obstoječem oziroma priprava novega pravilnika.

Kazalniki:

- dopolnjen pravilnik o sofinanciranju programov in projektov na področju dela z mladimi oziroma novi pravilnik,
- število sofinanciranih mladinskih organizacij na javnem razpisu,
- število sofinanciranih programov in projektov,
- število mladih, vključenih v sofinanciranje aktivnosti,
- višina dodeljenih sredstev prek javnega razpisa.

Nosilec:

- občinska uprava

Ukrep 1.1.4: Kadrovska okrepitev Centra za mlade Domžale

Ukrep predvideva dodatno zaposlitev mlade osebe v Centru za mlade Domžale, s čimer bi ga okrepili in mu zagotovili dodatno podporo pri delu z mladimi ter svetovanju mladim. Ukrep je že realiziran.

Kazalnika:

- dodatna zaposlitev na Centru za mlade Domžale,
- dodatne aktivnosti Centra za mlade Domžale.

Nosilca:

- občinska uprava,
- Center za mlade Domžale.

Ukrep 1.1.5: Vzpostavitev osrednje informacijske točke

Ukrep predvideva vzpostavitev osrednje informacijske točke za mlade v občini Domžale (Domžale za mlade). Infotočka ponuja mladim osnovne informativne vsebine, povezane s šolanjem, poklicnim usmerjanjem, zaposlovanjem, osamosvajanjem, zdravjem in socialnim varstvom, pomočjo v stiski, zagovorništvom in pravicami, aktivnostmi v prostem času, mednarodnimi aktivnostmi itd. Infotočka daje mladim tudi možnost objave lastnih vsebin na spletni strani za mlade in možnost obveščanja po elektronski pošti.

V okviru osrednje informacijske točke za mlade so predvideni:

- vzpostavitev in podpora delovanja osrednje informacijske spletne strani za mlade z ustreznimi povezavami na druge spletne strani s pomembnimi informacijami za mlade (javni razpisi, štipendiranja, razpisana izobraževanja, zaposlitveni oglasi, vozni redi, itd.),
- možnost obveščanja po elektronski pošti.

Kazalniki:

- število mladih, ki so evidentirani v infotočki,
- število obiskov uporabnikov spletnih strani,
- število povezav na spletni strani.

Nosilca:

- občinska uprava,
- Center za mlade Domžale.

7.2. PARTICIPACIJA MLADIH

Participacija mladih in ustvarjanje pogojev zanje sta pomembna izziva današnjih demokratičnih družb ter ključna pogoja za napredek družbe in njen trajnostni razvoj.

Politično in širše družbeno delovanje mladih kaže na »zdravo« delovanje demokracije in pozitivno vpliva na oblikovanje identitete mladostnika. Participacija se nanaša na aktivno udeležbo in resnično vplivanje mladih na odločitve, ki zadevajo njihovo življenje, ne pa njihovo simbolno ali pasivno prisotnost pri delovanju odraslih. Udejestvovanje se zato ne meri le v obsegu, ampak tudi v kvaliteti. Kvaliteta udejestvovanja je namreč učinkovita, ko imajo ljudje učinek na proces, vplivajo na odločitve ali proizvedejo želeni rezultat. Družbene institucije in organizacije bi morale skrbeti, da ponudijo mladim možnost za večji nadzor nad tem, kar se jim dogaja, tako da se z njimi posvetujejo, sodelujejo ter jim omogočijo, da se udejestvujejo.

Strateški cilj 2.1: Spodbujanje razvoja mladinske politike v občini ter večja vključenost mladih v odločanja o zadevah, ki so povezana z mladimi in se sprejemajo na ravni Občine Domžale

Ukrep 2.1.1: Redno sestajanje Komisije za mladinska vprašanja — posvetovalnega telesa župana

Komisijo za mladinska vprašanja imenuje župan s sklepom, njen mandat pa je vezan na mandat župana. Občina Domžale s Komisijo za mladinska vprašanja mladim omogoča aktivno udeležbo in vplivanje na odločitve, povezane z življenjem ter delovanjem mladih v občini. Komisija šteje do osem članov in je praviloma sestavljena iz predstavnikov-a:

- občinskega sveta,
- občinske uprave,
- mladinskega sveta,
- centra za mlade,
- zainteresirane javnosti.

Komisija za mladinska vprašanja se redno srečuje (najmanj štirikrat na leto). Z namenom približanja dela komisije mladim se Komisija za mladinska vprašanja predstavi širši javnosti (predvidoma na srečanju komisije z med mladimi) ter na spletni strani občine in mladinskega centra objavi kontaktne podatke članov komisije. Sredstva za njeno nemoteno delovanje se zagotovijo v proračunu občine.

Glavne funkcije komisije so:

- spremljanje in koordinacija aktivnosti lokalnih akterjev na področju mladine,
- spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije,
- informiranje mladih o izvajanju lokalnega programa za mlade,
- predlaganje ukrepov za izboljšanje položaja mladih.

Kazalniki:

- število sej Komisije za mladinska vprašanja,
- število predlogov in pobud komisije županu,
- število srečanj Komisije za mladinska vprašanja z mladimi.

Nosilca:

- župan,
- Komisija za mladinska vprašanja.

Ukrep 2.1.2: Sofinanciranje delovanja Mladinskega sveta Domžale

Ukrep predvideva podporo delovanju lokalnega mladinskega sveta — Mladinskega sveta Domžale. Namenjen je spodbujanju aktivne participacije mladih, spodbujanju neformalnega učenja, omogočanju aktivnega državljanstva mladih, integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi ter zastopanju interesov mladih in organizacij v mladinskem sektorju v občini.

Cilj ukrepa je sofinanciranje Mladinskega sveta Domžale.

Kazalnik:

- redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega sveta Domžale.

Nosilca:

- občinska uprava,
- Mladinski svet Domžale.

Ukrep 2.1.3: Dan odprtih vrat Občine Domžale

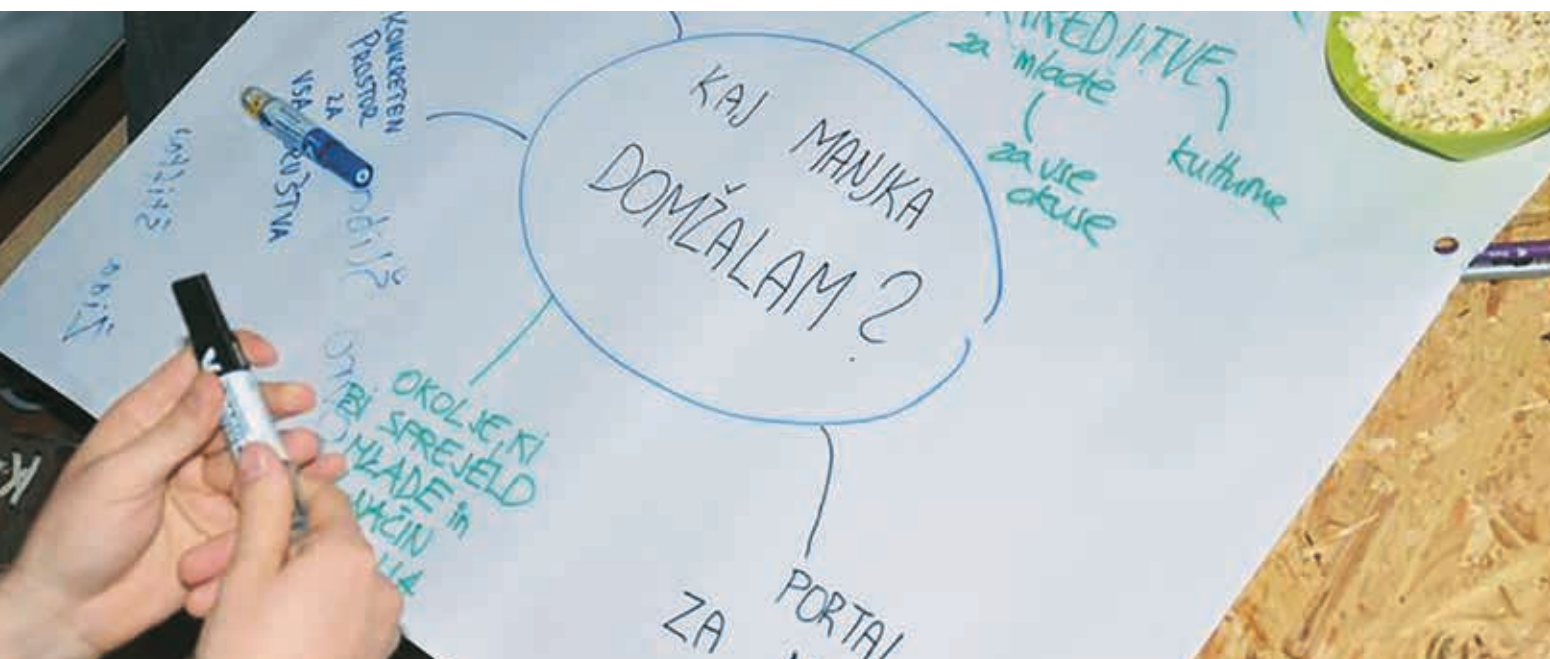
Ukrep predvideva organizacijo dneva odprtih vrat Občine Domžale. Na dogodku, ki poteka enkrat letno, se širi javnosti s poudarkom na mladih predstavi delo župana, občinske uprave in občinskega sveta. Ukrep je namenjen približevanju delovanja občinske uprave mladim.

Kazalnika:

- izvedba Dneva odprtih vrat Občine Domžale,
- število mladih, ki se bo udeležilo dogodka.

Nosilec:

- občinska uprava.

7.3. IZOBRAŽEVANJE MLADIH

Mladi se v formalni izobraževalni sistem vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko na trgu dela pridobili zaposlitev ter si tako zagotovili dostojen socialni in ekonomski položaj v družbi. Kakovostno in učinkovito izobraževanje mladih je usmerjeno k pridobivanju visoke ravni znanja ter torej kakovostno izobraženo delovno silo, ki vpliva na razvoj gospodarstva, saj izboljšuje njegovo konkurenčnost in učinkovitost, prinaša inovacije ter tako pospešuje razvoj družbe nasploh in izboljšuje kakovost življenja. Formalno izobraževanje pa nudi mladim v omejenem časovnem obdobju le del znanj in spretnosti, potrebnih za pridobitev poklicne kvalifikacije. Preostale ključne kompetence, ki zagotavljajo mladim, skupaj s formalnim izobraževanjem, uspešno osamosvajanje, večjo zaposljivost, osebnostni in poklicni razvoj ter višjo kakovost življenja, pridobijo mladi z neformalnim izobraževanjem. Slednje predstavlja vseživljenjski proces, ki poteka izven formalnih sistemov izobraževanja in usposabljanja ter ni nujno, da vodi do formalno priznanih rezultatov.

Učinki vsakršnega izobraževanja (tako formalnega kot neformalnega) so ključni za lokalni trg dela, lokalno gospodarstvo, zmanjševanje neenakosti in socialno vključenost občanov.

Strateški cilj 3.1: Spodbujanje formalnega in neformalnega izobraževanja mladih

Ukrep 3.1.1: Štipendije za dijake in študente v lokalni skupnosti

Ukrep predvideva podeljevanje štipendij:

- dijakom in študentom, ki s svojo nadarjenostjo dosegajo izjemne rezultate,
- dijakom in študentom za deficitarne poklice,
- dijakom s socialno šibkim položajem,
- enkratne štipendije za študijska izpopolnjevanja.

Kazalnik:

- število podeljenih štipendij.

Nosilec:

- občinska uprava.

Ukrep 3.1.2: Spodbujanje in omogočanje opravljanja obvezne prakse oziroma praktičnega usposabljanja dijakov in študentov v službah občinske uprave ter javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina Domžale

Izvedba ukrepa obsega spodbujanje in omogočanje opravljanja obvezne prakse oziroma praktičnega usposabljanja dijakov ter študentov v službah občinske uprave in občinskih javnih zavodih.

Kazalnik:

- število opravljenih obveznih praks oziroma praktičnega usposabljanja dijakov in študentov v službah občinske uprave ter javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina Domžale.

Nosilca:

- občinska uprava;
- javni zavodi, katerih ustanoviteljica je Občina Domžale.

Ukrep 3.1.3: Izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih ter nastop na trgu dela

Ukrep obsega izvajanje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje ter podjetništvo mladih v lokalni skupnosti. Pri tem se sofinancirajo programi strokovnih izvajalcev individualnih ali kolektivnih usposabljanj za podjetništvo, ki so namenjeni mladim oz. vključujejo mlade iz lokalne skupnosti in zajemajo področja osnov podjetništva,

oblikovanja poslovne ideje ter poslovnega načrta, ocenjevanja možnosti realizacije poslovne ideje, pravnih vidikov poslovanja, tehničnih postopkov realizacije poslovne ideje in možnosti koriščenja lokalnega ter nacionalnega podpornega podjetniškega okolja. Prav tako se sofinancirajo vsebine, ki obsegajo področja za uspešen nastop na trgu dela, med katerimi prepoznavamo: priprava življenjepisa, javno nastopanje, predstavitev kandidata na razgovorih, pridobivanje drugih veččin in neformalnih oblik izobraževanja.

Cilj ukrepa je pospešitev dejavnosti informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje ter podjetništvo mladih v lokalni skupnosti ter omogočanje vključevanja čim večjega števila mladih. Namen ukrepa je spodbujanje samozaposlovanja in podjetništva mladih v lokalni skupnosti - kot ene izmed možnosti zaposlovanja mladih v okviru lokalnega trga dela in zagotovitev ustrezne priprave mladih za dolgoročno uspešno realizacijo podjetniških idej ter načrtov.

Kazalnika:

- število letno izvedenih programov,
- število vključenih mladih.

Nosilci:

- Obrtno - podjetniška zbornica Domžale,
- Urad za delo Domžale,
- Center za mlade Domžale.

7.4. ZAPOSLOVANJE MLADIH, RAZVOJ PODJETNIŠTVA IN SPODBUDE GOSPODARSTVU

Delovni potencial mladih je ob zaključku formalnega izobraževanja zelo visok in skupaj z veliko prilagodljivostjo, željo po delu ter nadaljnjem učenju, kreativnostjo in inovativnostjo, ki so značilni za mlade, tvori podlago za visoko učinkovitost pri delu. Z delom se posameznik ne samo preživlja, ampak tudi uresničuje svoje potencialne, razvija svojo osebnost in družbeno odgovornost. Brezposelnost namreč povzroča revščino in socialno izključenost, kar je nesprejemljivo z vidika človekovih pravic ter osnovnih vrednot in ni v javnem interesu. Zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj pa so mladi ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin na trgu delovne sile. Slabe razmere na področju zaposlovanja mladih ne vplivajo negativno le na mlade, ki zato odlašajo z ustvarjanjem lastne družine, nimajo priložnosti vzpostavljanja in krepitve socialnih mrež ter so posledično nagnjeni k večji socialni izključenosti, ampak tudi za družbo, ki tako proizvaja bolj apatične mlade z manjšo stopnjo družbene odgovornosti.

Z zapostavljanjem mladih kot delovne sile družba izgublja delovni potencial, ki bi sicer v družbo prinesel nove razvojne razsežnosti in prispeval h krepitvi splošne družbene blaginje. Za uspešen razvoj družbe so zaposlovanje mladih in vse potrebne predhodne aktivnosti, ki ustvarjajo primerne pogoje za učinkovito zaposlovanje mladih, ključnega pomena.

Strateški cilj 4.1: Spodbujanje zaposlovanja mladih

Ukrep 4.1.1: Lokalna skupnost zagotavlja sofinanciranje programov spodbujanja delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih v lokalni skupnosti – program Javna dela.

Ukrep predvideva sofinanciranje izvajanja javnih del ali drugih oblik zaposlitev, ki jih financira Zavod RS za zaposlovanje v javnih zavodih v občini Domžale. Občina zagotavlja sredstva, ki so namenjena plačilu plač in drugih stroškov dela za zaposlene iz programa javnih del v deležu, ki je določen v vsakoletnem javnem razpisu Zavoda RS za zaposlovanje.

Kazalnik:

- število sofinanciranih mladih javnih delavcev.

Nosilca:

- občinska uprava,
- javni zavodi v občini Domžale.

Ukrep 4.1.2: Organizacija zaposlitvenega sejma

Ukrep predvideva izvedbo enega zaposlitvenega sejma na leto, na katerem se srečajo delodajalci in mladi iskalci zaposlitve.

Kazalnika:

- izvedba zaposlitvenega sejma,
- število udeleženi mladih in podjetij.

Nosilca:

- Obrtno – podjetniška zbornica Domžale,
- Občina Domžale.

Ukrep 4.1.2: Okrepitev Podjetniškega inkubatorja Domžale in ohranitev projekta Startup Domžale

Podjetniški inkubator je prostor, kjer lahko mladi razvijajo svoje podjetniške ideje in inovacije. V njem lahko mladi dobijo v najem poslovne prostore po ugodni ceni. V okviru podjetniškega inkubatorja se izvajajo tudi izobraževanja in mentorstvo, pomoč pri oblikovanju podjetniške ideje, promociji in birokratskih ovirah ob ustanavljanju podjetja za mlade. Znotraj podjetniškega inkubatorja se zagotavlja tudi kadrovska podpora mladim pri zagonu podjetja.

Ukrep predvideva, da se še naprej zagotavlja poslovne prostore (co-working prostor) in ostale osnovne infrastrukture za potrebe ustanavljanja ter delovanja novih podjetij v lokalni skupnosti v okviru projekta Startup Domžale. Pri tem je potrebno poskrbeti, da je ustrezen del infrastrukture finančno dostopen mladim podjetnikom iz lokalne skupnosti, ki se prvič soočijo z dejavnostjo podjetništva. Poleg delovnih prostorov so uporabnikom na voljo

tudi **prostori za sestanke**. Poleg delovnega prostora ponuja coworking prostor mladim tudi ustrezno opremo in mentorstvo.

Tovrtnim upravičencem občina v okviru mladinskega podjetniškega inkubatorja zagotovi tudi strokovno izpopolnjevanje in podjetniško svetovanje ter mentorstvo s področij upravljanja, financiranja marketinga, trženja in vodenja podjetij. Cilj ukrepa je zagotoviti zlasti mladim podjetnikom ugodno podporno okolje za nastanek, rast in razvoj podjetniške dejavnosti.

Kazalnika:

- vzpostavitev in delovanje podjetniškega inkubatorja,
- število mladih uporabnikov Podjetniškega inkubatorja Domžale.

Nosilca:

- občinska uprava,
- Obrtno – podjetniška zbornica Domžale.

7.5. STANOVANJSKA POLITIKA ZA MLADE

Odselitev od staršev je eden temeljnih korakov na poti do osamosvajanja mladega človeka. Odstotek mladih v starosti od 18 do 34 let, ki še vedno živijo pri starših, v Sloveniji dosega 67.9 odstotkov, kar nas uvršča na drugo mesto med državami EU-27. Posledice takega položaja in z njim povezanega t.i. podaljšanega otroštva se kažejo v vse daljši odvisnosti mladih od staršev in kasnejšemu prehodu iz obdobja mladosti v odraslost: mladi v Sloveniji se težje in kasneje odločajo za ustvarjanje lastne družine ter sprejemanje drugih odgovornosti v življenju.

Mladi, ki se kljub neugodnim razmeram odselijo in skušajo zaživeti samostojno življenje, se zaradi neugodnega finančnega položaja v Sloveniji, ki pogosto izhaja iz (ne)varnih oblik zaposlitve (delo za določen čas, delo preko podjemne pogodbe ipd.), srečujejo s

finančnimi težavami. Mladi, ki se odločijo za nakup stanovanja, se s prvimi težavami soočajo že pri najemanju posojila. Dodatno oviro predstavljajo zahteve posojilodajalcev, kot so: začetni polog, trdno zavarovanje kredita ali poroštvo, ki lahko predstavljajo težavo tudi za tiste z ustreznimi prihodki in delovnim razmerjem za nedoločen čas.

Tudi na področju stanovanjske politike so torej mladi ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin. Zagotavljanje ustreznih možnosti oz. podpornega okolja za ureditev primernih stanovanjskih razmer za mlade ima pozitiven vpliv na lokalno skupnost, kaže pa se v hitrejšem osamosvajanju mladih od staršev in prevzemanju različnih odgovornosti.

Strateški cilj 5.1: Zagotoviti mladim večjo dostopnost do stanovanj

Ukrep 5.1.1: V razpisu za dodelitev neprofitnih najemniških stanovanj lokalna skupnost uvršča mlade v prednostno kategorijo prosilcev

Ukrep predvideva objavo razpisa za dodelitev neprofitnih najemniških stanovanj, v katerem mlade in mlade družine uvrsti v prednostno kategorijo prosilcev. Ukrep predvideva, da se mlade in mlade družine točkuye z večjim številom točk. Pri tem so mladi pojmovani kot osebe, mlajše od 30 let, mlada družina pa je družina, kjer so starši stari do 35 let.

Kazalnika:

- število mladih, ki se prijavi na javni razpis,
- število dodeljenih neprofitnih stanovanj mladim prosilcem.

Nosilec:

- občinska uprava

7.6. PROSTI ČAS, ŠPORT IN ZDRAVJE MLADIH

Prosti čas je čas, ko posameznik deluje razmeroma avtonomno in ima večjo možnost za izražanje samega sebe, lahko pa ga obravnavamo kot čas, ko se ukvarjamo z aktivnostmi, ki nudijo sprostitve ter počitek, razvedrilo, zabavo, socialno in osebno izpolnitev. katerim prostočasnimi aktivnostim se bo posameznik posvečal, ni odvisno le od njegovega trenutnega razpoloženja, potreb in interesov, ampak tudi ter predvsem od možnosti in ponudbe okolja, v katerem živi ter deluje, in seveda lastnih finančnih ter drugih možnosti.

S prostočasnimi aktivnostmi ljudje zadovoljujemo različne potrebe, ki se z leti spreminjajo. V postmodernej družbi je življenje mladih zaznamovano z negotovostjo; mladi so postavljeni pred nove izzive in tveganja, ki vplivajo na njihov identitetni razvoj ter prehod v svet odraslih. Izobrazba, znanje in kompetence so vrednote, h katerim mladi stremijo zato, da si zagotovijo svoj položaj v družbi. Identitetni razvoj postaja projekt posameznika, katerega rezultati določajo uspešnost integracije v odraslo socialno okolje. Ravno prosti čas in prostočasne aktivnosti predstavljajo področje, v katerega lahko posegamo za spodbujanje pozitivnega identitetnega razvoja mladih. Ko mladim omogočimo varno raziskovanje svojih talentov, sposobnosti in aspiracij, namreč veliko pripomožemo k njihovem identitetnemu razvoju in iskanju vloge v družbi. Mladi razvijajo svojo samopodobo, se zavedajo sebe in svojih sposobnosti ter tako pridobijo samospoštovanje, osebni nadzor

in odgovornost, torej lastnosti, ki jih potrebujejo za vstop in svet odraslih.

Ponudba različnih prostočasnih dejavnosti v občini je kvalitetna in raznovrstna. Ukrepi strategije ohranjajo obstoječi standard na tem področju in ga ustrezno nadgrajujejo.

Strateški cilj 6.1: Spodbujanje vključevanja mladih v prostočasne dejavnosti

Ukrep 6.1.1: Zagotavljanje infrastrukturnih in finančnih pogojev za športne aktivnosti mladih

Ukrep predvideva zagotavljanje infrastrukturnih in finančnih pogojev za športne aktivnosti mladih, pri čemer se zlasti upoštevajo potrebe mladih pri načrtovanju in gradnji javnih športnih objektov.

Kazalnika:

- število vključenih mladih v organizirane športne aktivnosti,
- število in površina novih infrastrukturnih objektov s področja športa.

Nosilca:

- občinska uprava,
- Zavod za šport in rekreacijo Domžale.

Ukrep: 6.1.2: Sofinanciranje športnih in rekreativnih programov za mlade

Ukrep predvideva vsakoletno objavo javnih razpisov za sofinanciranje športnih ter rekreativnih programov, in sicer: prostočasni šport mladih ter športna vzgoja otrok in mladine, usmerjene v kakovostni ter vrhunski šport.

Kazalniki:

- objava javnega razpisa za sofinanciranje športnih in rekreativnih programov,
- višina finančnih sredstev,
- število vključenih mladih v športne in rekreativne programe.

Nosilec:

- občinska uprava.

Strateški cilj 6.2: Povečanje številčnosti prostočasnih in družbeno-kulturnih dejavnosti

Ukrep: 6.2.1: Izvedba prireditve Dan za mlade

Dan za mlade je družbeno kulturni festival, ki popestri kulturno in družabno dogajanje v mestu. Ukrep predvideva izvedbo prireditve z ustrezno programsko zasnovo.

Kazalnik:

- izvedba prireditve Dan za mlade.

Nosilca:

- TIC
- Center za mlade Domžale

Ukrep: 6.2.2: Zagotovitev prostora za grafite

Ukrep predvideva zagotovitev prostora, kjer mladi lahko umetniško ustvarjajo grafite.

Kazalnik:

- določitev in ureditev prostora za grafite.

Nosilca:

- občinska uprava;
- Center za mlade Domžale.

7.7. MOBILNOST MLADIH

Mednarodna učna mobilnost je pomemben instrument za spodbujanje občutka pripadnosti Evropi, spodbujanje socialnega in poklicnega vključevanja, zagotovitev konkurenčnosti evropskega gospodarstva v globaliziranem okolju, krepitev evropskega državljanstva ter konkurenčnosti. Vendar, ko govorimo o mobilnosti, ne smemo pozabiti, da se mladi z mobilnostjo soočajo že v svoji lokalni skupnosti. Pod pojem mobilnosti namreč prištevamo tudi možnosti, ki jih ima mlad človek, da v sprejemljivem času iz točke A doseže točko B v svojem lokalnem okolju. Gre torej za urejenost mestnega in primestnega prometa, ki mladim, poleg ohranjanja socialne mreže, omogoča dostop do delovnega mesta ter izobraževalnih in drugih za mlade pomembnih ustanov.

Zaradi finančnega stanja (in starosti) so mladi slabše mobilni segment družbe. Največkrat so odvisni od javnih prevoznih sredstev, s katerimi se prevažajo tako v šolo kot v službo oz. jim javni prevoz omogoča, da aktivno preživljajo prosti čas. Urejen sistem javnega prevoza je torej ključen za družbeno življenje mladih, vendar so do javnih prevoznih sredstev največkrat prikrajšani ravno tisti mladi, ki bi urejen sistem najbolj potrebovali: mladi iz socialno šibkejših družin in mladi s podeželja. Slabo urejen sistem javnega prevoza že tako zapostavljenim mladim onemogoča pridobitev primerne zaposlitve in jim zmanjša možnost ohranjanja ter širjena socialnih mrež. Z ukrepi za izboljšanje mobilnosti mladih lokalna skupnost omogoča mladim dostop do javnih prevoznih sredstev in hkrati skrbi za podporo tistim organizacijam, ki pospešujejo mednarodno mobilnost mladih.

Strateški cilj 7.1: Povečanje mobilnosti in izenačitev možnosti mladih

Ukrep 7.1.1: Izboljšanje pogojev za večjo vključenost mladih iz oddaljenejših krajev

Ukrep predvideva dodatne vsebinske in finančne spodbude projektom, ki spodbujajo večjo vključenost mladih iz okoliških krajev (manjši kraji v občini Domžale), in sicer tako neposredne spodbude (denimo organizacijo prevozov na določene dogodke in progra-

me) kot posredne (podporo projektom in programom, ki vključujejo mlade iz okoliških krajev ali so organizirani zunaj Domžal).

Kazalnika:

- število prireditev in dogodkov z organiziranim prevozom,
- število mladih, ki se udeležujejo tako organiziranih prireditev zunaj občine Domžale.

Nosilci:

- občinska uprava,
- TIC,
- ostali organizatorji dogodkov.

Ukrep 7.1.2: Spodbujanje kolesarstva in ureditev kolesarske infrastrukture

Področje se uredi v občinski prometni strategiji.

Ukrep 7.1.3: Okrepitev mednarodne mobilnosti mladih

Ukrep predvideva spodbujanje mednarodnih programov in projektov, ki vključujejo mobilnost mladih, ter programov, ki spodbujajo izobraževanje in opravljanje prostovoljnega dela mladih v tujini, ki se lahko izvaja prek mladinskega centra, mladinskih organizacij in drugih institucij, ki izvajajo programe za mlade. Ukrep predvideva tudi vključevanje mladih v sodelovanje s pobratenimi občinami.

Kazalnik:

- število mladih, ki so vključeni v mednarodne projekte.

Nosilci:

- mladinske organizacije.

8. URESNIČEVANJE STRATEGIJE

Strategijo za mlade Občine Domžale 2018–2023, ki jo je pripravila Občina Domžale v sodelovanju s Komisijo za mladinska vprašanja, Centrom za mlade Domžale in Inštitutom za mladinsko politiko, sprejme Občinski svet Občine Domžale. Za njeno izvajanje je odgovorna Občina Domžale.

Da bi bila strategija v občini Domžale učinkovita in bi v polnosti dosegala svoje cilje, ob tem pa upoštevala lastne usmeritve in smernice, je potrebno vzpostaviti in razviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme za njegovo spremljanje in evalvacijo. Zato se za sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije in pripravo poročil zadolži Komisija za mladinska vprašanja. Komisija bo vrednotila ukrepe enkrat letno.

Strategija za mlade v občini Domžale 2018 - 2023

Izdelovalci: Občina Domžale, Komisija za mladinska vprašanja,
Center za mlade Domžale, Inštitut za mladinsko politiko

Lektoriranje: Vera Vojska

Fotografije: arhiv Občine Domžale

Oblikovanje: Oblikovalnica Sokler, Urška Sokler

Tisk: Občina Domžale

Domžale, april 2018

VIRI IN LITERATURA

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10)

Zakon o mladinskih svetih (Uradni list RS, št. 70/00 in 42/10)

Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013-2022 (Uradni list RS, št. 90/13)

Mladinski svet Ajdovščina, Strategija za mlade v občini Ajdovščina 2013-2018

Nacionalna raziskava Mladina 2010, URL: https://www.pzs.si/files/File/novice/Mladina_2010_Koncno_porocilo.pdf

European Youth 2016, URL: http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/eye2016/fs_thematique_european_youth_in_2016_en.pdf

Mladi v občini Domžale – analiza ankete – Martina Ulčar

Statistični urad RS, URL: www.stat.si

OBČINA
DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

center za mlade domžale